

4. Modeller for reguleringen af posthusnettet i Danmark

Den landsdækkende postbetjening (befordringspligten) skal som et element indeholde adgang for brugerne til indsamlings- og indleveringssteder, det vil sige blandt andet adgang til postbetjeningssteder. Disses antal og placering skal opfylde brugernes behov.

Brugernes behov for postbetjeningssteder antages at være afhængig af, hvilken posttjeneste der efterspørges. F.eks. vil køb af frimærker ikke nødvendigvis forudsætte adgang til et posthus. Købet vil kunne klares via et salgssted hos en frimærkeforhandler, i en kiosk eller i en dagligvarebutik. Tilsvarende vil indlevering af et almindeligt brev ikke nødvendigvis forudsætte posthusadgang; det vil kunne lægges i en postkasse. Derimod er der en række posttjenester, som vil kræve direkte kontakt, herunder eventuelt råd og vejledning, ved indleveringen af eksempelvis pakker, rekommanderede forsendelser eller værdiforsendelser.

Udover at kunderne skal sikres adgang til posttjenesterne, gør der sig endvidere det forhold gældende, at forretningernes omfang på posthusene gennem lang tid er blevet reduceret med den følge, at Post Danmark A/S bedømmer posthusnettet til som helhed at være tabsgivende. Da selskabet efter lovgrundlaget skal drives på forretningsmæssige vilkår, har selskabet på den ene side en interesse i at sikre let tilgængelighed for brugerne, men samtidig også en interesse i en så tilfredsstillende økonomi i posthusnettet som muligt.

Ved vurderingen af modellerne er udgangspunktet nedenstående modsatrettede hensyn:

- Brugernes skal have adgang til at få udført posttjenester.
- Adgangen til posttjenester skal sikres såvel i byområder som i mere tyndt befolkede områder.
- Reguleringen skal være fleksibel, således at den befordringspligtige virksomhed, i dag Post Danmark A/S, har mulighed for at foretage ændringer og tilpasninger i forhold til udviklingen i forretningsomfanget og dermed i efterspørgslen efter posttjenester.
- Reguleringen skal være udformet, således at det i tilfælde af evt. uenigheder mellem koncessionsudsteder og koncessionshaver kan konstateres, hvorvidt reguleringen efterleves.

- Reguleringen skal gøre det muligt for koncessionsudstederen at følge udviklingen i nettet af betjeningssteder.

På baggrund af disse hensyn beskrives i det følgende 3 mulige modeller for en regulering.

- 1) Videreførelse af den gældende regulering.
- 2) Krav om minimum ét betjeningssted i hver kommune med fuld service (postforretninger og ind- og udbetalinger, så længe aftalen med BG Bank løber) kombineret med yderligere kriterier, herunder afstandskriterium.
- 3) Krav om opfyldelse af brugernes behov for at få udført postforretninger. Ud fra en samlet vurdering af kundebehov og økonomi afgør den befordringspligtige virksomhed, hvorledes behovet opfyldes, dvs., der stilles ingen krav til antal eller typer af posthuse, herunder afstandskriterier.

1) Videreførelse af den gældende regulering

I henhold til gældende lovgivning skal Post Danmark A/S opretholde et landsdækkende posthusnet. Posthusnettet administreres af selskabet på basis af nogle retningslinier, som lægges til grund ved en fortsat nødvendig tilpasning af nettet som følge af nedgangen i forretningernes omfang med henblik på at muliggøre lønsom drift af posthusnettet.

De gældende retningslinier fra 1992 angiver, at

- 1) Omdannelse af posthuse til postbutikker kun kan ske,
 - a) hvis der ikke er økonomisk basis for at holde et posthus åbent i mindste 2 ½ time dagligt, eller
 - b) hvis etablering af en postbutik sikrer en mere rentabel drift, længere åbningstid samt uændret kundeservice.
- 2) I byer med mere end ét posthus kan der ske sammenlægning af posthuse, flytning af posthuse til en bedre placering eller opdeling af posthuse.

Lukning af posthus i byer med mere end ét posthus kan kun ske:

- a) Hvis de årlige transaktioner er mindre end 50.000 stk., og det samtidig ikke er muligt at etablere en postbutik på forretningsmæssige vilkår. Det er desuden en forudsætning, at kunderne har mulighed for at vælge et eller flere alternative posthuse i nærheden, hvor servicemålene for kundeekspeditionen kan overholdes (ventetid).